

23. 11. 2022 | Kultura

Da me je strah? / Vojna kot glavni protagonist

Uredništvo

Premiera družinske drame, nastale po avtobiografskem romanu Maruše Krese Da me je strah?

© Nada Žgank

V **Prešernovem gledališču** Kranj bo 24. novembra ob 19.30 premiera družinske drame, nastale po avtobiografskem romanu Maruše Krese Da me je strah? v režiji Anđelke Nikolić. V romanu se je pesnica, pisateljica in novinarka Maruša Krese dotaknila zmeraj znova vznemirljive in travmatične teme druge svetovne vojne na slovenskih tleh.

Zgodba o njeni družini se v romanu začne leta 1941 skozi osebno izpoved mladega partizanskega para, avtoričine mame in očeta, ki se nenadoma znajdetata v srčiki vojne vihre sredi kočevskih gozdov, kjer se bje borba za zmago in se sprejemajo odločitve o življenju in smrti, predvsem pa se odvija krut in neizprosen boj za preživetje, v katerem ni prostora za strah, čeprav ta nekje globoko seveda obstaja. Avtorica z izjemno tenkočutnostjo skozi oči svojih mladih in na hitro odraslih staršev izriše vse etične in ideološke dileme, pred katere sta v partizanih postavljena On in Ona, kar pa se seveda nadaljuje tudi v povojnem času

vzpostavljanja nove oblasti in vloge posameznika v trdo vzpostavljenem ideološkem sistemu, v katerem je družina postavljena na drugo mesto.

Maruša Krese brezkompromisno zavrta v samo srčiko mita o vojni kot naravnem stanju sveta. Teme upora proti represiji in avtoriteti, ki zadobijo povsem nov kontekstualni naboj v povojnih letih in generacijah mladih, sicer ostajajo ključni sestavni del miselnega diapazona literarnih junakov, a se presežnost romana kaže v obratu navznoter – v intimo.

O romanu, ki izpostavlja predvsem ženski pogled na vojno, je režiserka Anđelka Nikolić med drugim zapisala: "Forma tega (avto)biografskega romana je zelo preprosta, saj se pravzaprav sestoji iz treh monologov dveh generacij – mame in očeta Maruše Krese (partizana in pozneje funkcionarja SFRJ) in nje same, ki je preživela razpad te države in se tudi sama zelo angažirala pri saniranju njenih bolečih posledic. Predvsem pa mi je zanimivo dejstvo, kako je roman osvobojen vsakršne sentimentalnosti in kakršne koli nostalgije in kako jasno odslikava situacijo in svetovni nazor mladega človeka ter kako se je ta spremenil (in se še zmeraj spreminja) v obdobju manj kot enega stoletja."

"Da me je strah? je angažirano in senzibilno umetniško prevpraševanje junaštev in travm. Skozi restavriranje (svoje lastne) družinske zgodovine – z začetkom globoko v Kočevskem rogu leta 1941 in (odprt) koncem s svežimi grobovi na sarajevskem olimpijskem štadionu – Maruša Krese brezkompromisno zavrta v samo srčiko mita o vojni kot naravnem stanju sveta. Teme upora proti represiji in avtoriteti, ki zadobijo povsem nov kontekstualni naboj v povojnih letih in generacijah mladih, sicer ostajajo ključni sestavni del miselnega diapazona literarnih junakov, a se presežnost romana kaže v obratu navznoter – v intimo. Tej želji po vpogledu v kompleksnost osebne izkušnje bo sledila tudi krstna uprizoritev priredbe romana. Je mogoče, da se prav zaradi tistih (družinskih in družbenih) zgodbic, ki si jih ozaljšane predajamo iz generacije v generacijo – upajoč, da bomo zaradi tega mirneje spali –, zbudimo v vedno nove nočne more?" je o romanu in njegovi dramatizaciji zapisala Simona Hamer.

"Je mogoče, da se prav zaradi tistih (družinskih in družbenih) zgodbic, ki si jih ozaljšane predajamo iz generacije v generacijo – upajoč, da bomo zaradi tega mirneje spali –, zbudimo v vedno nove nočne more?"

Simona Hamer

Igrajo: **Miha Rodman**, **Vesna Jevnikar**, **Borut Veselko** in dTina Resman k.g.

<https://www.mladina.si/220817/zenski-pogled-na-voj...>

3 / 3

Dramatizacija: Simona Hamer in Anđelka Nikolić, režiserka: Anđelka Nikolić, Dramaturginja: Simona Hamer, scenograf: Sven Štralleger, kostumografinja: Tina Bonča, avtorica glasbe: Polona Janežič, lektorica: Maja Cerar, oblikovalec svetlobe: Nejc Plevnik, oblikovalec maske: Matej Pajntar, svetovalka za gib: Vita Osojnik.

